

ВОЛИНЬ

Український часопис

Рік II.

Ке́діля 26 квітня 1942 р.

Ч. 31 (59).

Від „інтернаціоналізму“ до „слов'янофільства“

Починаючи від 1917 року (а окремі «пророки» більшовизму з числа синів «обраного» народу і раніше) з піною в роті накидалися на т. зв. «зоологічний націоналізм», на всякі расові теорії, присягаючи всіма марксистськими святими, що є доказом, або надзвичайного туподумства, або... буржуазним підступом поділ або гуртування «людей» на підставі таких «зоологічних» прикмет, як будова голови, довжина ніг, колір волосся, колір шкіри та її пах, чи навіть мова, або походження!

Це була одна з «10 заповідей» комунізму. І ось тепер, раптом, тіж «проповідники істини» по «приказанню начальства» (чи не з архібуружасного «Лондону») «пазлилі істинно Бога» і пробують нашівидко змонтувати блок не на основі пролетарської, чи іншої солідарності того роду, а власне на основі так висміюваної кровної єдності, на основі расовий, на основі (страшно вимовити!) — зоологічній!

Щож ми можемо з приводу цього зауважити? Дивуватися? — очевидно, що ні!

Але є певні моменти, неопозбавлені цікавості та гротесковості над котрими варто зупинитися.

Відомі зі свого нахабства москвини й жиди думають споконсучас «слов'янською ідеєю», кажучи московським жаргоном, хочуть «взяти на арапа» і присилувати забути, що свіжо-виписані проповідники «слов'янофільства» самі не є слов'яни!

Десь у VI це віці московські слов'янські предки мусили обійти з півночі велику слов'янську Волиньську українську державу і скеруватися в бік Волги, де по лісах і багнях сиділи чисті, сленні, але некултурні, розрізнені монголо-фінські племена, що здебільшого платили данину державі також фіно-монгольській — Волзькій болгар. Ці слов'янські предки москвинів сколонізували ті простори, осіли серед чималої численних монголо-фінських тубільців і змішалися з ними. Потім біля 200 років вони змішувалися з Волзькими болгарями, яких царство було зруйноване князями Русі з Київської держави. Далі, згодом біля 200 літ вони мирно жили у великій татарській державі (по приході татар) т. зв. Золотій Орді. Це співжиття лише пізніше було назване «на експорт» грізно «татарським ігом». Коли розпалася Золота Орда, саме москвини, в першу чергу, підбили знова всі татарські землі і далі жили з татарами в одній веселій мішанку і живуть і досі весь час мішанкою!

Отже коли пригадаємо собі що дбайливий грузин Сталін ще тепер «вимішував» ту підозрілу азійського запаху мішанку з усіма калмаками, башкірами, татарами, бурятами та іншими «якутами» — то вибачте, але говорити про слов'янськість москвинів це є нахабно-безглузда ставка на повну темноту слов'янських народів!

Але може хоч духово (бо московська мова — така є мовою слов'янською) можна уважати москвинів за слов'ян? — На це треба зауважити, що німецький жаргон, котрим говорять жиди, не є доказом будь-якої спорідненості їх з німцями, а назва «Романія Марс» зовсім не є доказом, що румуни походять від римлян!

Але найважливіше так це те що «великі» люди самих москвинів одноголосно це заперечували.

Московський критик і патріот Белінський писав «аднаво географіческово палаженія для европеїзму Росії — мало». Другий московський же письменник Данілевський висловився так: «Принадлежит ли Россия к Европе? К счастью ли несчастью — нет, не принадлежат».

А московський поет і патріот Блок написав просто «Да-скіфи ми, Да, азіати ми, С раскосими і жадными глазами».

І ось раптом ці азіати в то виступили грузина Сталін і його родича жидка Кагановича жидка Берія почувли себе... слов'янами! Стали герольдами «слов'янської ідеї»!

Дійсно ситуація досить гротескова, варта пера Вишні, або іншого гумориста!

Однак особливо комічно виглядає ця слов'янська ідея у відношенні до нас, українців. Ми мали сумнівне «щастя» бути в близьких і сталих зносинах в першу чергу з «маргаритовими слов'янами» — москвинами!

До чого ж ці зносини зводилися? Ми — накиннули москвинам староболгарську мову, яку вживали, або літературну за князівської доби, ми накиннули їм освіту за Петра I, ми накиннули їм свою грамоту і свій старий (з XVIII віку) правопис, вони користувалися нашими факівцями для будови своєї імперії.

За те вони мов гуни знищили Київ у XII віці і пролили ріки крові, вони помагали полякам плондрувати Україну за доби Руїни, вони закатували не одну тисячу душ колись і тепер, вони деморалізували наше старшинство і анархізували нашу чернь, вони палили і вризували цілі міста за часів гетьманщини (Срібне, Чигирин, Батурин) вони загубили підступом і тортурами не одну тисячу наших патріотів, «ліквідували» нашу культуру, понижили її пам'ятки, це вони за червоної влади закатували сотні тисяч українців, як інтелігентів, так і селян і робітників, це вони колонізували жидами Україну, а українцями Соловки, Казакстан і тамтої світ.

Коротко — картина «співжиття» досить заохочуюча!

З іншими слов'янами, а саме з поляками, ми маємо майже такіж чудові «традиційні» стосунки. Отже про яке «слов'янофільство» можуть говорити збанкрутовані азіати Кремля?

І проти кого? Проти германського світу? Але ми з боку німців мали тільки прихильність! Німецький народ все був нашим приятелем!

Отже, абсурдом є пробувати змобілізувати нас проти наших приятелів і поставити під диктат ворогів. Змобілізувати нас проти німців-визволителів в обороні москвинів-гнобителів — не вдається!

Абсурдність цього були б бачили самі москвини, якби не одна хвороба психічна, що їм перешкоджає. Ця хвороба звється «Манія грандіоза».

«Звичайно, пуп землі — в Тамбові.....»

Святі всі руські були!

Але, ми не хворіємо на цю московську хворобу. Грав на цю карту царат і... програв.

Програв і на диво не оригінальний Сталін.

З Головної Кватири Фірера

Відбито ворожі наступи

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

22 квітня 1942 р.

В Донецькому басейні зайняли німецько-румунські частини в успішних пробойових діях декілька сильно укріплених та замінованих точок опору ворога, та взяли деяку кількість полонених. На середньому та північному відтинку східного фронту відбито багато ворожих місцевих наступів. Власним наступом проломили частини армії та зброї СС завзято оборонені ворожі лінії становили, взяли велике число полонених та здобули багато гармат.

Бойові та пікіруючі літаки атакували ворожі залізничні поруди за ворожим фронтом. Три поїзди з амуніцією вилетіли в повітря, поцільені бомбою. Перервано багато залізничних

ліній та знищено дуже багато возів.

В Північній Африці не було жодних важливіших бойових дій. Наворотними нальотами на військові споруди Ля Валети та летунські майдани острова Мальта, спричинено знову великих знищень. Ворог втратив дев'ять літаків знищених на землі, та сім збитих у повітряних боях над островом.

Коло південного англійського побережжя затопили вчора легкі бойові літаки один ворожий торговельний корабель 3.000 рбт.

Минулої ночі ворожі літаки поцільили бомбами фабрику вибухових матеріалів у Південній Англії. У фабриці помічено експлозію.

Успішні власні наступи на Сході

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

23 квітня 1942 р.

На Сході були успішні власні спроби наступу. На середньому та північному відтинках фронту розбито місцеві наступи ворога.

Частини бойових літаків атакували останньої ночі велику советську фабрику зброї в Сталинграді та влучили їх бомбами в наслідок чого поклали пожежі та експлозії. Дальша летунська успішна атака була спрямована проти портів споруд Мурманська.

В Карелії фінські частини в десятих боях біля Свіру відбили 150 ворожих наступів при цьому стратив ворог крім багатьох полонених та зброї більш як 14 тисяч вбитими. Також наступ ворога на цьому самому відтинку фронту однієї німецької частини був розбитий з кривавими втратами ворога.

В Північній Африці обостороння розвідувальна діяльність. Сильні частини бойових пікіруючих та ловецьких літаків продовжували, вдень і вночі з добрим вислідом, атаки на військові споруди та летунські площі на острові Мальта. В повітряних боях, над Мальтою, зістрілено 9 британських літаків.

Бойові літаки під час нічного налету влучили бомбами в одну фабрику розривного матеріалу в Південній Англії.

На Каналі, вночі на 22 квітня, прийшло до боротьби поміж німецькими сторожовими кораблями та британськими швидкоплавними човнами, в якій

пошкоджено певну кількість ворожих швидкоплавних човнів.

На морських просторах, на південь від Бульоні, цієї ж самої ночі під час зудару німецьких човнів для пошукування мін з британськими швидкоплавними човнами затоплено один ворожий швидкоплавний човен та дальших два тяжко пошкоджено. Британська частина віддалася в догодній обороні туману. Власні човни допили без пошкодження втрат до своїх випадових баз. Під час цього короткого бою вистаючому місці побережжя, одну розвідувальну частину, яка зараз же була відкрита німецькою побережною сторожою та відступила з кривавими втратами утікаючи і залишаючи все своє wyposażення.

Останньої ночі скинули бомби британські літаки в західній Німеччині. Поміж цивільним населенням були деякі втрати. Передусім повстали менші пошкодження річей в мешканцевих дільницях. Нічні ловецькі літаки та протилетунська артилерія, збили 5 ворожих бомбовиків.

Сотник Ігнелфелдт осягнув вчорашнього дня на східному фронті свою 98—101 повітряну перемогу. Оберфельдвелль Більднер осягнув, вночі на 23 квітня свою 30 нічну перемогу та оберфельдвелль Байер — 15.

Нові французькі міністри

ДНБ. Вімі.

Офіційно подано до відома список нових французьких міністрів:

Голова уряду: прем'єр Ляваль, міністер закордонних і внутрішніх справ і міністерства інформації: Ляваль,

державні секретарі в міністерстві закордонних справ: Бенуа-Мешен і Фернан де Брінон,

державний секретар для інформації: Маріон,

державний секретар для поліції: Бускет,

державний секретар для управління в міністерстві внутрішніх справ: Гільфер,

державний секретар при голові уряду: адмірал Плятон,

державний секретар для війни: генерал Бріду,

державний секретар для морської флотії: адмірал Офан,

державний секретар для авіації: генерал Жаннекен,

міністер для сільського господарства і забезпечення: Бонафу,

генеральний делегований для німецько-французьких господарських взаємин: Барно,

державний секретар для справ здоров'я і сім'ї: др. Грассе,

виховання: Абель Бонар,

генеральний комісар для спорту: полковник Паско,

комунікація: Жібра, праця: Юберт Лягардель, фінанси: Пер Каталя, справедливості: Бартелемді, колонії: Брелі

„WOLHYNEN“
ZEITUNG FÜR WOLHYNEN
Riwne, Deutsche-Strasse Nr. 89

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
РІВНЕ вул. НІМЕЦЬКА Ч. 89.

Заклик Фірера до нової допомоги Німецькому Червоному Хрестові

ДНБ. Берлін.

Фірер візав закликом німецький народ, щоб третьою воєнною допомогою для Німецького Червоного Хреста, яка саме почалася, сплатив хоч частину довшої вдячності, який батьківщина затинула супроти жовнів за їх жертви на фронті. В заклику між іншим говориться:

«По за нами зима найтяжчих боїв та дуже твердих труднощів. Німецький вояк витримав в цю зиму час проби, який далеко перевищує всі понесені ним дотепер жертви. Йому треба було поставити надлюдські вимогання фізичного та психічного роду. У своїй готовості до жертв, він виповнив їх в обличчя чого бліднуть всі понесені батьківщиною тягари та

труднощі, які б вони тяжкі не були давніше і тепер.

В час найтруднішої проби цієї зими, думали мільйони німецьких вояків про свою батьківщину, щоб для неї, для своїх жінок та дітей, для існування та будучності свого народу поборити варварського ворога, якого перемога була б кінцем усього. Батьківщина знає це геж. Вона розуміє як дуже її зудба лежить в руках німецьких жовнів. Того, що фронт жертвує для нашого народу, батьківщина ніколи не зможе йому відплатити. Вона повинна платити принаймні малу частину цього довшої вдячності, помагаючи з усіх сил гоїти рани, які війна завдає нашим воїнам».

Військове положення держав пакту трьох

ДНБ. Берлін.

Крути берлінських знавців уважають вихідне положення для вирішних боїв цього року за корисніше, чим колинебудь дотепер. Цей погляд опирається особливо на трьох явищах: Поперше на цьому, що морські бойові сили держав пакту трьох в наслідок щораз більших успіхів роблять майже неможливим постачання роздрібнених ворожих фронтів, а в цілість ворожого постачання звели глибоке заміщення. Це виключає ужиття згуртованих ворожих бойових сил на якомуньбудь місці фронту світу, т. зв. створення масового ворожого осередка ваги проти Німеччини, Італії або Японії.

Подруге цей погляд обосновується на плановості, з якою проходять японські дії в напрямку Перської затоки та Червоного моря, чого виразним знам'ям є успіхи морських бойових сил Тенно коло Цейлону та ін.

Потрете опирається він на щораз частіше виступаючий активності німецьких та союзних військ на східно-європейській арені боїв. Тут на європейському східному фронті період відліт створив перехідну стадію. 20 квітня показував термометр пересічно 15 градусів С, при теплом весняному сонці на різних відтинках фронту. В наслідок швидкого таніння навіть на тих теренах незвичайно великих мас снігу, означає це за літати дуже широкі частини землі, та метрову грубість болюта на всіх дорогах. Що в такій ситуації ті самі частини ні-

мецької та союзних армій, котрі несли цілий тягар оборонних боїв при морозах 45 градусів С. знаходять ще силу переробити місцеві наступальні дії, дозволити передбачати, які виследи буде мати Європа на цьому фронті, коли готові вже, сніжі, дзигі по відношенню підуть на поле бою. Знищення останніх розпорощених частин 33 советської армії німецькими та союзними зимовими військами, які ворожа пропаганда проголосила нездійсними до бою, показують, по чий стороні військова та моральна сила. Осередок тягару німецької активності на східному фронті спочивав в останніх тижнях, як це виказують виразно звідомлення Верховного Командування Збройних Сил, менше на сухопутних військах, зате багато більше на летунстві. Тут зазначається саме перша підготовча фаза нової офензиви, та вступна фаза, яку ціхує знищення ворожих приготувань. Також намагання противника на фронті Свіра, засягнути дещо повітря, стрінула та сама доля, яка стрінула всі дотеперішні большевицькі дзіння. Вони мали очевидне завдання відтяжати Мурманськ, щоб щонайменше запевнити сильно загрожено морську дорогу. Але й ці бої вирішено в користь Європи.

Через те положення на всіх фронтах — на землі, на воді і в повітрі — приносить для держав пакту трьох та з ними запризненних, зародок великого будучого.

31 СВІТУ

Тайна нагада в англійській палаті лордів

ДНБ. Женева.

Великі катастрофальні втрати британської флотії, а особливо втрати в панцерних крейсерах, були у вівторок предметом нарад тайної ради англійської палати. Перший лорд адміраліції Шедфайлд поставив внесок, щоб запитати уряд, чи він задумує заступити панцерні крейсери Рояль Суверен та Куїн Елізабет — класи модерними кораблями, та як представляється справа з перебудовою панцерного крейсера класи Лайон.

Японці збили 16 ворожих машин

ДНБ. Токіо.

Японські повітряні сили і сухопутні війська бомбардували 10 квітня, як повідомляє Domei,

аеродром віддалений 80 кілометрів на схід від Бамо, недалеко китайсько-вієтнамської границі, при чому вони збили 16 ворожих машин.

Урядове повідомлення про американський наліт на Японію

ДНБ. Токіо.

Цісарська головна квартира повідомила у понеділок, що одиниці ворожої флотії, в тому три авіоматки, появилися 18 квітня в деякому віддаленні від східного японського побережжя, але що вони певно зі страху перед японським налетом, не пробувши наблизитися до японського побережжя, втекли. В тому самому дні появилися близько 10 ворожих літаків північно-американського типу над Токіо й іншими околицями. Ворожі літаки відійшли наскільки це було для них можливе, у напрямі Китаю. Заподіяні шкоди були дуже малі.

Ляваль до французів

ДНБ. Париж.

Голова уряду Ляваль виголосив в понеділок ввечері через французьке радіо промову. В тій промові між ін. він сказав:

В моєму політичному житті я пізнав тяжкі моменти, коли доля Франції була в небезпеці. Завжди в таких годинах я приходив до влади. В 1936 році, коли я мусів уступити з уряду, я залишив сильну і всіма ресекторами Франції. Досить було трьох років, щоб в наслідок партійної ворожнечі і зради інших запроваджені елементи тріумфували над цією Францією. Лише за допомогою тільки одних злочин — вивести війну. Прийшов розгром з його наслідками і його руїною. Я знову уповноважений маршалом мак у цьому найтрагічнішому моменті керувати Францією. Я зроблю все, щоб забезпечити благо нашого народу. Я почувалюся тим певнішим у тій правді, що за цю націю яка на нас опала, не поношу ніякої відповідальності.

Торкаючись німецько-французьких взаємин П'єр Ляваль між ін. сказав: Тепер я переходжу до вияснення, якого ви від мене чекали, бо мій повноваження до влади має своє значення про що усі знають. За весь час моє громадського життя я завжди стояв на тому становищі, яке в минулому за часою штовхало проти себе два великі народи. Для цього була потрібна французька, виключно французька політика, вільна від всякого закордонного впливу, щоб забезпечити мир для нашої вітчизни. Над Францією знову перейшла війна. Але те, що вчора було кінечне, не менше кінечне є сьогодні. Це, почувалюся мене одушевляло, коли я в липні 1940 року від розмови, які мали, кілька тижнів кімнаті, маршала і мене завели до Монтур. Там ми найшли факт, який не має прикладу, а саме переможення, який застав, що він готовий не зловжити своєю перемогою, але запропонувати Франції в новій Європі місце гідне її минулого.

Монтур прийняв принцип невідкладності, при чому там не похвалювалося ані честю, ані життєвими інтересами Франції. Маршал кілька днів після цієї зустрічі заявив: Вибір належить до переможення. Але він зловживав також від переможення. Коли він шийши для нас закрити ми будемо чекати і терпіння. Але коли над світом підноситься взаїмна напад, ми повинні піднятися над наше повалення, наш смуток і наші руїни. Супроти переможення, який потрапив опанувати свою перемогу, ми потрапимо опанувати свій розгром.

Цими благородними словами голова держави вказав нам шлях, яким ви повинні йти. Я йду і надалі йтиму цим шляхом. Бо я не бачу ніякого іншого, щоб забезпечити мій край. Це зрозуміло що розгром поразив наші душі. Але в нашому минулому маємо досить листів, щоб уміти вести політику. Коли я говорив від імені переможеній Франції я ніколи не думав принижувати Німеччину. Тепер треба віддати німецьким партнерам ту честь, що вони у своїх розмовах зі мною теж ніколи не думали принижувати Франції. Від квітня 1940 р. війна поширилася на всі континенти, та на брала нового значення. Далі говорив Ляваль, про причину яка приневолює французьку політику шукати порозуміння та згоди з німцями, а саме що гігантська німецька війна проти більшовизму змінила цілий зміст цієї війни.

«Чи ви думаєте — сказав далі Ляваль — коли б більшевики побідили вони затрималися б перед нашими границями? Чи ви перенесли б те, щоб за згодою Англії устанавлено уряд, який приніс би нам змєнах уключитися в нову мирну Європу, при чому наші та життєві інтереси будуть респектовані або мусимо бути готові на те, що зникне наша цивілізація. Політику порозуміння та згоди з Німеччиною треба вести льовально».

Далі звернувся шеф уряду Ляваль до французів цілої французької імперії, до французьких емігрантів в Америці, а особливо до тих, які відчували на собі повні ненависти удари колишнього союзника, коли вони займалися вірними своїй матерній державі. Ті удари були настільки завзяті, наскільки більш нездбним боронити свій край виявився колишній союзник. Він випустив Францію у війну, він залишив її пізніше на власні сили, а потім пробував це зникнути її флоту, знищити голодом населення. Сьогодні його літаки вертають з неба Франції, але вони покинули були в час небезпеки.

На закінчення Ляваль, сказав: «Французи, я присвятив себе кінечній праці, від якої не звільнюся, поки добре Франції не буде забезпечено. Звізав вас, щоб ви зрозуміли зміст цього діла та помагали мені в моїх змаганнях. Коли ви це зробите, Франція воскресне в дій новій Європі».

Останній день Ліда була блідий і розгублений. Це помітив навів лікар підчас візитації. — Чогось але чуєш, — виправдувалася перед ним. — Ідіть додому. — Ні. Піду вже разом з товаришчима.

Новесече було ярощання з ним... Через день прийшла друга група. Було троє дівчат — товаришів Ліди і дві комсомолки. Хлопці майже всі — комсомольці.

Про такі відношення, як з тою групою — не могло бути мови. З одного боку це було для мене краще, бо не перешкоджало підсилювати хвилю «спихозу». Одна з товаришок Ліди крадькома записала мені збірку під подушку листа від неї. Звалася Ніна. Листи ті були просякнуті жалем, якимсь сумнівом. Згодом Ніна перестала заходити до нашої палати.

Почалася осінь. Вікна були заплакані від безперервних дощів. В місті почалися масові арешти. Близько чотириста чоловік української інтелігенції, шкільної молоді, лікарів, священників та членів релігійних громад Автокефальної Церкви, урядовців різних установ, майже всі співробітники музею — були у в'язниці.

Багато було ще в арештах ГПУ.

ТУРЕЦЬКА НОТА ДО СССР

ДНБ. Анкара.

Як говориться, в добре поінформованих кругах, турецький уряд передав советському уряду ноту, якої предметом є остання советська пресова кампанія проти Туреччини в зв'язку з процесом проти атентатчиків в Анкарі. Туреччина домагається, щоб це кампанія було припинено, інакше турецька преса, яка заховувала в тій справі резерву, теж зачне нею займатися.

Менше союзникам, більше собі

ДНБ. Женева.

«Нью-Йорк Джернелс Америкен» пише, що ЗДА повинно вкінці перестати асирити свої кораблі на всі моря світу та нарахувати їх через те на певні зниження. Також не має цілі висилати війсьничий матеріал по цілому світу та пробувати рятувати безнадійно воюючих союзників. Бо дотепер завжди так бувало, що союзні війська не мали вже що робити з тим матеріалом, якщо він до них часом дійшов. Відступаючи нищили вони його або залиша-

Окрім цього звертається увагу советського уряду на незвичайний факт, що советські пресові органи дозволяють собі вмішуватися в поступовання незалежних судів, що є виключено в Туреччині. Відомість, поширена закордоном про те, що також совети передали турецькому уряду ноту, в якій домагаються звільнення обох підсудних агентів ГПУ Павлова та Корнілова, ще не потверджена.

ли ворогові. Перестаньмо давати милостиню всім тим невдачливим народам світу, які витягають до нас жебрацьку руку — пише дослівно Нью-Йоркський часопис. Далі говориться в ньому, що про Англію та Советський Союз не треба турбуватися, бо вони могли б самі собі допомогти, якщо б тільки хотіли. Правдивою небезпекою для ЗДА є Японія. Тут треба б згуртували всі сили ЗДА, щоб затримати вкінці переможний похід японців.

Переслідування церкви в СССР триває

ДНБ. Берлін.

На підставі звідомлень жєневського міжнародного проти-комуністичного союзу, які опираються на офіційний советський пресі та радієвих відомостях, в релігійному положенні в Советському Союзі нічого не змінилося. Як виходить зі звідомлень очевидців тактика, боротьба з церквою осталося та сама. Не тільки продовжується гніт та переслідування, яким оперлася ще значна частина клеру та вірних, але й робиться проби розсадити знура церковну організацію. Терором та підкупом систематично пра-

цюється проти найкращої частини членів церкви. Випробування вірних членів засуджуються та вивозяться, заступаючи їх слабами та непевними елементами. Назагал треба ствердити, що розвій бойових подій викликає серед народу витривалість духа. До релігії вертається багато людей навіть таких, які відносились до неї рівнодушно, а то й вороже. Большевицькі урядові круги тримаються тепер як і давніше засади Леніна: Комунізму та релігії не можна погодити ані в теорії, ані в практиці.

Молебні за Фірера

УК. РІВНЕ. В річницю уроду Фірера відбулися у всіх православних українських церквах благодатні богослуження та молебні за здоров'я та щастя Фірера. На богослуженнях відспівано відповідні пісні, а священники у проповідях пригадали про великий злочин Фірера — звільнення України.

АТЕНТАТ НА ЖАКА ДОРІО

ДНБ. Париж.

Коли Жак Доріо, голова французької народної партії промовляв у неділю в переповненому міському театрі в Ренні, під кінець його виступу кинено на сцену з другого ряду ручну гранату. На сцені був Доріо з декількома своїми співробітниками. Граната впала між першим і другим ряд паркету,

звідки її скоро викинула одна слухачка в заглиблення для оркестри. Тут граната вибухнула, пошкодивши відламками дерева зі сцени музичні інструменти.

На цей атентат присутні відповіли відспіванням Марселієзи і стихійним виявом симпатії для Доріо. Атентатчика не можна було найти і досі.

Майже година при палаючій моторі

УК. (ПК). «Ми дістали приказ вистарувати до нальоту на кораблі коло Керча», говорить льютант П. «В самому Керчі я не відкрив нічого, окрім спаленого фрактового корабля. Тому я взяв напрям на затоку. І справді знайшов тут я велику кількість менших кораблів. Один з них заатакував я пікіруючим летом. Ледви встиг вирівняти свою машину, коли мене заатакував один мисливський літак. Першим вогнем своєї гарматки запалив він мій правий мотор. Мотор запалав ясным полум'ям, а кабіна швидко наповнилася гризючим димом. До того нещастя затявся ще й кулемет, так що ворожа машина могла мене безпечно атакувати. І світляні стрільня пролітали то з правої то з лівої сторони кадовба. Ще кілька поцілів й було б погано, дуже погано. Але вкінці покладовий стрілець знову направив свій кулемет. Вже по перших смугах кулі ворог залишив нас. Тепер треба було якнайскорше випроводити машину з ворожого терену.

Протилежнська оборона доокрути Керча робила майже неможливою нашу дорогу через півострів Керч на Крим. Ледве, чи я дістався б туди з палаючою машиною.

Осталося тільки дорога понад Азовське море. Коли б удалося дістатися з цілою машиною над леді, ми були б урятовані. Мотор перестав горіти. Полум'я з його більш не видобувалося.

Помалу, але постійно, втрачала машина висоту. Сам лівий мотор не міг удержати нас на дотеперній висоті. Швидко темнїла машина. Повільним льотом пробіралися ми вперед, залишаючи за собою довгу смугу диму. Дотепер ми могли порозуміватися за поміччю слухавок. Але тепер перестали й вони діяти, а потім по черзі й інші інструменти. Радіовисильний апарат не міг вже утримати сполучення. 200 мет. під нами лежав темний ліс Азовського моря. Почувалося не мов би машина повзла по ньому. Веземно поволі проходила хвилина за хвилиною. Ледяне поле не кінчилося. Саме одна бензинова помпа перестала діяти. З попереднього збірника не діставав мотор ані краплини палива. Я випорожнив його, щоб зменшити тягар.

Лівий мотор працював невтомно далі. І Богу дякувати правий мотор поведився теж спокійно. Я вже не помічував диму в кабіні. Але не можна було знати, що діється під блискучою поверхнею.

Вже 35 хвилин ми так летіли. Це була тяжка праця втримати напрям машини без інструментів, а передовсім трима-

ти висоту. Все ж таки лід поволі, мов би підповзуючи, зближався.

Три старші стрільці моєї залогі сиділи зовсім тихо на своїх місцях. Вони дуже добре знали про що йде. Всі були приготівані, щоб вискочити на випадок потреби. Тишина чомусь пригноблювала мене, я глянув на свого обсерватора. Коло його обличчя, дивно напруженого та блілого, побачив я причину тиші: правий мотор залишав знову за собою полум'я. Вони лизали крило та майли за ним прапорцями. Пізніше сказали мені мої три стрільці, що тривало це вже пів години. Але щоб мене не нервувати, вони тільки крадькома показували один другому цю небезпеку. Через цієї пів години я й так був повний зайнятий машиною. Отже загально 55 хвилин летіли ми над морем з горючим мотором. Потім виринуло, по нашій правій стороні, побережжя.

Ми летіли вже тільки кілька метрів над морем. Я натиснув, легко торкнувся колесами землі та осадив машину приблизно 500 м. від берега. Одна хвилина і ми відбігли подалі від машини. Існувала небезпека, що машину розірве. Богу дякувати це не сталося. Поскільки на це дозволяло полум'я, ми виносили з машини цінне приладдя. Вкінці й це було не можливе. Полум'я перескочило на праве крило та в'їдалося поволі в кадовб. Треба було йти геть. Машина препала.

Потім прийшла поміч — румунські воєнки. На санках причаляв один льютант. Румунський ротмістер прийшов з болгарським лікарем зі своєю польовою лазарету. Він був майже злий на нас, що ми нічого від нього не потребували та все обстукували та випитували. Пізніше прийшов румунський генерал, який нам особисто зложив GRATULACII. Ми знову рушили в дорогу до нашої частини. Тут ми старим летунським звичаєм відсвяткували з приятелями, які вже цілий день вважали нас майже втраченими, наше «друге народження». Військовий дух, летунське знання, праця німецьких робітників, потрібна зоря вища не над всяке слово, понад всяку похвалу.

ЗНОВУ ПОЖЕЖА НА „НОРМАНДІЇ“

Як повідомляє англійська служба вістей з Нью-Йорку на «Нормандії», яка лежить в Нью-Йоркському порті, вибухнула нова пожежа, що повстала в суботу ввечері в наслідок короткого замикання. ДНБ.

ЮРІЙ ГОРІС-ГОРСЬКИЙ.

Їх прийшло дванадцять

(Закінчення).

— Пройшла трохи на ризку, потім обід готувала. Я сама вдова — мама ще у лікарні. Треба було й занести. Ввечері прийшов Петро — вояки трохи. Потім лягли спати з дівчиною сусідкою.

Підняв її легенько головою кинути халату зсунувся в діл. На жаль тільки сліди дощів, жарових пошлуків.

Вона спочатку, не розуміючи, поспішно піднесла голову. Потім відразу нахилила її і притиснула мені руки. Закрила руками зблідле обличчя.

— А чому... ти тут? — вистиснула з себе болючим шепотом.

— От так... не маю що робити, той волочуся по в'язницях. Бова отримала рушми обличчя і кинулася йти.

Затримав її за руку.

— Лідо, не треба... підожди. Я не хотів робити тобі прикро-сти.

Босило опустила на ліжко. — Юрій, а гірша, як ти думаєш...

— Це неправда, Лідо, нема тут твоєї вини.

— Юрчику, мені так багатовіска треба з тобою поговорити. Та тут вже ні... Завтра вже останній день. Мені безліч жалю, що я де цього часу... Наблизилися краєки дозорця. Встала й прийшла.

Одного дня зайшов несподівано до палати Л. одягнений у білий халат.

— Ну, друже, прийшов попроситись... Іду на Соловки... — Аким чимом?! Тебе ж звільнили.

— Звільнили, працював санітарним лікарем, а тепер знову посадили. Виявилось, що вже й присуд Колегії ГПУ готовий.

— Пригнали оце нас сорок чоловік до лікарні на медичний огляд перед етапом. По старій знайомості (він підчас минулого сидіння працював в амбулаторії) випросив у сестри халата та забіг до тебе. Дозреє стоїть той симпатія старичок — навіть не питає. Може в останнє бачимось. Не так сталося, як ми ворожили з тобою колись... Про твої справи мені оповідала Ліда.

— Ти бачив її? Як вона?... — Давно бачив. Мила дитина...

— Був на суді Носенка? — Був.

— Чув, що казав той студент? — Л. махнув рукою.

— Що мені той студент? У мене дочка сімнадцятиріч... вчилася у хемтеатрі. Поки я сидів у в'язниці — завідувач вже почав був обробляти... Мусіла покинути школу — все одно вигнали б.

— Ти як звільнився не міг провчити?

— Що зробив? Він не зачепив дитину того, кому повіряв. А ти ж — клясовий ворог.

Л. похилив голову і стиснув на коліні руки. Потім нагло встав.

— Піду, там вже певно почався огляд.

Комісія удалася мені добре. Відіграв свою роль краще, як сподівався.

Попередні акти лікарських комісій, які узнали мене вже психічно хворим — говорили самі за себе. На другий день дізнався про висновок. Узнали невилічимо хворим.

Представник ГПУ погодився з думкою лікарів та... вперся, щоб відправити мене не до вільної лікарні, а до психіатричного відділу при Лук'янівській в'язниці у Києві. До тієї норми, тюрми в тюрмі, про яку ходили у в'язницях непотішачі чутки.

Я — програв. Навіть не програв, а просто «крупе» нахабно відграв від мене те, що я виграв.

Міг хіба якийсь час відтупувати від'їзд, бо лікар теж не мав охоти відсилати мене туди.

Постановляю звільнити поамалу темпо «хвороби», відпочити, дати мозкові трохи здорової гімнастики, щоб потім на новому місці, з свіжими силами — боротися далі. Не падаючи духом від невдач, треба невинно прямиувати до поставленої цілі: воли! Не знав, що промине ще більше вісімсот сірих, невилічливих днів, поки я її побачу.

Коли Ніна зайшла з лікарем до палати підчас візитації, дав їй знак, щоб залишилась на хвилину.

— Ніно, чому Ліда не напише пару слів?

— Я давно її бачила, вона покинула школу.

— Чому?

— Не знаю. Перестала ходити та й усе.

Через кілька днів Ніна положила під подушку згорненого листа:

«Мій хороший друже! Люблю тебе сильно, болісно... Знаю, вже ніколи нікого так любити не буду. Везмірно жалкую, що від початку не стала говорити з тобою так — як хотіла. Що соромилася відкритися зовсім перед тобою. Може б тоді я не переживала того, що тепер.

Я готова була з тобою йти на все. Боюсь тільки одного, що не дам тобі щастя.

Знаю, що приношу в твою душу важкий біль, якого і так в ній багато. Та повір — не можу інакше. Бажаю тобі скоріше стати вільним.

Я глибоко вдячна тобі, що ти так болісно струснув мою душу. Я багато передумала за цей час. Мені хочеться тепер чогось вищого від того, чим нам набивали голови. Знаєш, я тепер стала горяче молитися як молилася колись, ще маленькою, за ту велику справу, якою тепер повне моє життя.

З Петром я порвала зараз же після практики. Він вже потішався другою.

Я, Юрію, стала «буянкою». Розбила лице нашому директору, коли він викликав мене до кабінету в якійсь шкільній справі. Ти тоді агадав... Він

перший вкинув мою душу в багно, яке може засало б мене, як не одну з наших дівчат, які не ця випадкова зустріч з тобою.

І знаєш, коли б ти мене вивчав, може я була б і не відчувала так гостро брудности того, чому, під їх впливом вже перестала надавати значення. Я покинула школу і намовила маму їхати разом до батька у Сибір. Вона не хотіла раніше їхати через мене, що я вчилася.

Юрій! Як мені тяжко! Хечеться покинути забути все, впасти на коліна коло твого ліжка, плакати й сміятися. Та — це незбутні мрії! Вчора цілу годину стояла на дощі коло в'язниці. Дивилася на грати і... боялася, що ти виглянеш і побачиш мене.

Цього листа дасть тобі Ніна, як ми поїдемо. Боюсь, що ти напишеш, щоб не їхати і я пошлю тебе.

Будь здоровий і щасливий — Ліда».

Понура камінна нудьга натінула на серце.

Я вийшов і став коло вікна на коридорі. На дворі йшов дощ. Було слизко, брудно. Квіти на в'язничному квітнику зав'язали і під безперервними краплинами сірої води — припали зблідлими пелюстками до брудної землі. Лише один білий «безсмертник», обмитий від літнього пилу, стояв посеред грядки, змагаючись з холодним вітром та дощем.

ЮРІЙ КОСАЧ.

У Римі 1842 року

Поїдеш далеко,
побачиш багато,
задивившись, зажуришся,
згадай мене, брате!...

Т. Шевченко.

Недаремно називав його братом. Василь Штернберг, художник з божої ласки, мистець кисті, що важким трудом виборсався з сірої на малайра-академіка, був щирим другом Шевченка, повірником його дум і задумів у далекому, чужому Петербургу.

І тепер думав про нього юнак із добрим, карим очима, по паспорту громадянин безкрайної миколаївської імперії, походження й прізвищу німець, а душою наш таки-українець, думав про нього далекого друга Тараса, що одсвяткував своє свято: несповна півтора року тому виїшов таки з друку його «Кобзар»...

Люба була провесна в Римі того року. Рання, чарівлива провесна під синім, хорошим небом, у соняшному промінні. Блукав художник вулицями й майданками одвічного городу й яснів.

Вагата минувшина, величної минувшини одвічного міста чарувала його. Сиві, далекі старічя мовчали в римських камінях, у руїнах, у здеформованих часом будівлях. На кожному кроці були тут спогади екзотичної величчя і те не лише одного народу, а всього світу. Звідси, звідси виїшло стільки величчя, стільки мудрості, тут довершено стільки великих діл, тут була коліска європейської цивілізації, культури, мистецтва...

Вербну неділю святкували гучно римляни. Це було для них свято відродження, свято Весни-вільної, нової, натхненної, що пориває і кричить до творчості, до чину, дає стільки надій на майбутнє...

Штернберг нагадав собі тут, у Римі, приглядаючись тій барвистій метушливій юрбі, що виходила із сумеркових брам могутніх храмів іншої Великдні, той у тій далекій країні, що її він так любив, що дала йому стільки насолоди в творчості, що народила його найкращого друга, кріпака-кобзаря...

Адже ж і він, щороку повертаючись в Україну із далекого Петербургу малював цей український Великдень, сонячний празник під лагідним, прозорим небом, ці запашні левади, що починали зеленіть м'якою травою, ці ніжні барви українського кравиду, що палили, хвилювали і родили у душі невимовну тугу та жагу життя.

Дзвони гули. Дзвони базиліки св. Петра, де папа благо-

славив вірних, що ставали навколішки. Римська юрба святоко йшла вулицями. Квіти пахли. Жінки посміхалися. Небо півло блакиттю. І легіт, чарівливий, легіт-пустун зривався із горбів Латіума та шугав у вулички, лоскотав німорий, золотий від сонця камінь...

А Штернберг ішов, задуманий, зачарований.

На Україні теж був Велик-

дні. Було коліс, в Україні, ревіли гармати, було коліс запорожці, вміли панувати...

Штернберг його уста слова Тарасові поеми про Івана Підкову, присвячену йому, другові В. Штернбергові. Ось де степовий Рим! Ось де слава де така мало відома, ось де коліска світу й цивілізації, що її скариби ще не згубили. Ось де минувшина, повна величчя, ніким не розкрити, приспана вогором. Тільки він один, цей могутній Кобзар, що недавно тільки що був рабом, а тепер розправляв до лету крила, мов старовинний герой Тезей відваляв камінь, розумів призначення цієї далекої країни, козацького, степового Риму!

Іван Підкова, Гамалія, Залізняк були для нього Сципіонами, Цезарями, Спартаксами! Київ, одвічний Київ на святих горах, вавсь зачарований легендами слави минулого був для Тараса його славетним Римом. І Дніпро-Славутиця, ріка, що її хвилі ще досі шумлять негавно про втрачену волю був його Тибром, рікою грізних сторіччя, що в її мутних водах черпали ті сторіччя шоломи слави.

...задивившись, зажуришся,

згадай мене, брате...

Так писав на від'їзді, на розлуку з найлюбимішим другом Тарасом своїм приятелем-німецьким Штернбергом. І цей згадував його, та чи раз...

І журився. Хоч миле й солодке було це небо, та те, далеке, над степами й ланами широкими України вабило його більше. Була в них, у цих ланах із їхніми синими мегілами, міць незбагненна. А її воскресив, викликав з-під землі, що глухо рокотала він — несамопитий співець. Він — Вернигора України.

Бувай здоров, друже, жди мене в Україні наші!

Писав до Шевченка Штернберг.

Це була провесна 1842 року, другого року появи Євангелії

Допис з Полтави

Не зважаючи на люту зиму та інші труднощі, що спинають нормальний хід життя в місті, активна частина українського громадянства використовує кожну можливість відбудови національного життя.

Вже з перших днів по звільненні Полтави музей відкрив свої двері для відвідувачів, а міський театр почав вистави «Наталюк Полтавкою». З початком жовтня 1941 року вийшло перше число «Голосу Полтавщини» (виходить двічі в тиждень). Відділ освіти при Міській Управі перевів підготовчу працю протягом двох місяців до відкриття шкіл, яке відбулося 1 січня 1942 року. У підготовчій праці над складанням програм взяли участь краєді, педагогічні сили Полтави. Вони виготовляли до друку й підручники для початкових шкіл (друкуються букварі й читанка української мови та підручник німецької мови). В другій половині грудня 1941 року відбувся семінар для викладачів, а від 1 січня ц. р. почалося навчання в початкових школах перших 4-х класів.

Тепер у Полтаві працює 12 шкіл, при чому в більшості з них багато рівнобійних відділів. У школах вчиться 2 тисячі дітей, приблизно 70% полтавських дітей від 8 — 12 років. Крім того йде навчання по школах професійно-технічних освіти: 1) в сільсько-господарській школі з відділами зоотехнічним та плодощовочним, 2) фармацевтичним, 3) музичній з відділами хору, фортепіану, духових інструментів, народних інструментів та диригентським, 4) мистецько-промислової школі: вишивання, ткацтво, килимкарство і виробництво дитячих забавок, 5) деревообробній школі.

Полтавський музей перевів протягом зими і тепер закінчує свою перебудову історично-етнографічного та мистецького відділу і приваблює своїми багатствами та цікавими експонатами численних відвідувачів, хоча багато цінного матеріалу згинуло разом з большевиками.

українського народу, Шевченково Кобзаря.

Це був Великдень у Римі. Чарівний теплий, сонячний Великдень на Півдні, у батьківщині Рафаеля, Леонардо, Мікеланджело. Великдень у вічному місті, де родилося стільки величчя і прекрасного.

Але молодий Василь Штернберг мріяв про іншу країну. Про ту, що будилася, пробурхана співцем-титаном, про ту, що не причинною, не безталанною покриткою, а старовинною,

Треба задати, що вже зовнішній вид музею та його внутрішнє влаштування манить до себе. Крім цього в місті відновили свою роботу меморіальні музеї ім. Панаса Мирного та В. Короленка.

В Полтаві і в Полтавщині великий церковний рух. В Полтаві є дві церковні управи: управа Української Автокефальної Церкви і тимчасова управа старообрядської церкви, між якими немає згоди. Перші мають перевагу на селі, другі в місті. Спархіяльна рада, що формально об'єднує обидві течії видала короткий молитовник українською мовою і незабаром вийде у світ Євангелія українською мовою. Старообрядці заперечують право вживати в церкві української мови. В місті слов'яни мають перевагу, на селі — автокефалісти. Багато випадків (місто Миргород, Монастирський район), коли селяни усувають з церков старообрядців і загрошують на їх місце священників автокефалістів. Не було ще разів навпаки. Видавництво «Голос Полтавщини» випустило календар на 1942 рік, а з нагоди Шевченківських роковин, почав виходити двотижневий додаток до «Голосу Полтавщини» п. з. «Література і мистецтво». Перше його число присвячене питанням географії та природи Полтавщини. До чергового числа приготували м. ін. статті у справі українського церковного будівництва та мистецтва. Завдання ближчого часу — розгорнути роботу наукового товариства та підготувати роботу вищих навчальних закладів у Полтаві.

В Полтаві працює тепер музично-драматичний театр, який виставляє низку вистав побутового репертуару та опери. В театрі працюють артисти з Києва, Харкова та з інших міст. Крім цього працює театр «Варієте» та український театр для дітей зі студіями при цьому: хороше, оркестрове, белетового, мистецького читання з метою виховання та культурного розвитку дітей.

древньою Дівою-Обидою над Дніпром вставала й слухала спів гнівних Штернбергових друзів.

А ті слова й майбутнє у загравих випували.

Замовляли дзвони на базиліці. Тихла Вія Апнія. Сонно німів у сонці вічний город. А Штернбергова остання весна летіла над ним і разом з нею журавлі та дикі гуси клячами тинули на схід, на далеку Україну.

Ужасно-жестокое

ВІЛЬНА СТУДІЯ ОБРАЗОВОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

При Інституті Народної Творчості, Відділі Культурної Праці УЦК у Львові організується трьохрічна вільна студія образотворчого мистецтва. Студія матиме відділи: малювального, графічного та прикладного мистецтва. З теоретичних предметів будуть викладати: історію культури й образотворчості, анатомію, перспективу, консервацію, технологію і інші. При студії існуватимуть також одніорічні студії — вечірня і недільна — з окремими програмами навчання та одніорічні заочні образотворчі курси.

ВІДРОДЖЕННЯ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО ТЕАТРУ

Український народний театр ім. Шевченка в Білій Церкві поповнений деякою кількістю київських акторів, в минулому місяці поставив п'єсу Карпенка-Карого «Безталанна» за промовою режисера Писенського. Білоцерківська газета «Дзвін» пише, що ця вистава, не зважаючи на деякі недоліки, приємно вражала глядачів.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ НА СЕЛАХ КАМ'ЯНЕЦЬ - ПОДІЛЬСЬКОЇ ОКРУГИ

На звільнених від большевизму українських землях народжується нове життя. Понаселене недавно ще червоною Москвою національне життя в нових умовах відроджується новим темпом. В селах Кам'янецької округи багато спричиняється до того Товариство «Просвіта», засноване після звільнення від большевизму. Це Товариство очолює культурну працю округи. В багатьох селах при Т-ві «Просвіта», засноване після звільнення від большевизму. Це Товариство очолює культурну працю округи. В багатьох селах при Т-ві «Просвіта» організовано хори, які виконують українські національні пісні і думи, читаються лекції з історії України, агрономії, ветеринарії. Крім того існують при «Просвіті» музичні гуртки. Особливо популярні гуртки, які виставляють переважно побутові п'єси. В багатьох селах Кам'янець - Подільської округи урочисто відзначають роковини Т. Шевченка.

НОВА ПРОДУКЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ

Місто Київ відновлюється, загоє своє рани. Стануть до ладу різні підприємства, поширюють асортимент виробів.

Завод «Металоліт», який раніш виготовляв тільки речі широкого вжитку, в майбутньому, при цій продукції, почне виконувати роботу для потреб сільськогосподарства. Уже тепер завод одержав від Центрального Управління сільськогосподарством велике замовлення на виготовлення 170.000 тракторних деталей: втулок, дисків, вентиляторів тощо.

КРАЩИЙ ЛІКУВАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

Одне з перших місць серед лікувальних закладів Києва займає лікарня з поліклінікою (копальня) області лікарня. Тут працюють різні відділи та кабінети: хірургічний, гінекологічний, терапевтичний, очний, нервовий, рентгенівський, зубопротезний, шкірно-венеричний, дитячий, фізичних методів лікування та лабораторія. Кращі лікарі міста обслуговують хворих.

РУХ НА ДНІПРІ

Вже з весною починається корабельний рух на Дніпрі. Коли большевики відступили з Києва, вони знищили пристань на Подолі та затопили кілька десятків кораблів. Після приходу німецьких військ відбудовано всі пристані споруди у Києві та добуто з дна Дніпра 22 кораблі. Тепер добувають решту затоплених кораблів і будують 23 нових, і тоді те численна дніпрова флота поритиме хвилі тієї найбільшої та історичної української ріки.

З КООПЕРАТИВНОГО ЖИТТЯ В ГАЛИЧИНІ

Перед війною Галичина мала добре розбудоване кооперативне життя. Але большевики зовсім розбили те життя та навадили свої власні кооперативні організації. В тих большевицьких кооперативах рішальним чинником були жиди. 22 місяці большевицького панування позначилися дуже некорисно на кооперації. Багато з колишніх кооперативних провідників та співробітників заслано, або вбито, населення зубожіло, засобу товарів не було. З цього приводу відбудова кооперативного життя в Галичині була незвичайно тяжка. Сьогодні кооперація в Галичині вже так поставлена, що вона може грати рішальну роль, як при організації сільськогосподарських продуктів, як також в роздільному апараті обласної управи. В сільськогосподарській діяльності працює в кожній окрузі одна сільськогосподарська округна кооператива, що є об'єднаною в Центросіль, як у торговельній центральній. Численні молочарські кооперативи, які вдержують у своїх руках постачання молока та масла, зосереджені в «Маслосіль», «Народна торгівля» зі своїми клітинами забезпечує міське населення. Польські повітові молочарські й місцеві кооперативи вже також почали свою діяльність. В самому Львові є споживча кооператива «Єдність», яка має багато точок продажі. Над дальшою розбудовою кооперативного життя в Галичині — інтензивно працюють.

ГОДИНИКАРСЬКА ШКОЛА У ЛЬВОВІ

В Державній Ремісничій Школі у Львові відкрите окремішнє годинникарський відділ, наука в якому триває три роки. На цей відділ вписалося вже багато молодих українців, які дуже добре знають, що після закінчення науки матимуть в руках поплатний фак та зможуть стати самостійними ремісниками. До 1939 року виконанням цього зв'язу займалися виключно жиди, які були власниками 162 годиникарських робітень, тоді, як у Львові їх було 170. Численність цієї професії араців було всього 4%. Тепер відкриваються нові можливості навчання й праці для нашої міської та сільської молоді. Зокрема намагаємося, яка хоче вивчати ремесло, познати також звернувши свою увагу на годинникарський фак, бо як ми вже подали вище, в якій галузі ремесла створилися великі можливості праці і заробітку.

ФАБРИКА МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПОЛТАВІ

УК. ПОЛТАВА. В Полтаві знову урукомлене фабрику музичних інструментів. Вона виробляє інструменти всього роду.

КИЄВСЬКІ МУЗИЧНО-АРТИСТИЧНІ СИЛИ ВІДВІДАЮТЬ ВОЛИНЬ

Довідуюсь, що з кінцем квітня Волинь відвідають музично-артистичні сили Києва. Перше турне по Волині має зробити ансамбль в складі: трьох солістів (Шереметинська — сопрано, Таранова — меццо-сопрано і Плотнік — баритон) Рада Лисенко — піаніно та відома «Київська Капела Вандурістів» в складі 13 осіб.

На друге турне передбачається приїзд Української Національної Хорової Капели за промовою п. Гончарова в складі 60 осіб.

Організацію концертів взяв на себе дир. Степан Скрябин. що в часі від 14 до 20 квітня відвідає Київ та навізав контакт з тамтешнім музично-артистичним світом.

Концерт першого ансамблю відбудеться в Рівному 3 травня. У зв'язку з мешканством трудностями (брак готелів і т.п.) проситься українське громадянство прийняти на кількадесят побут київських гостей. Зголошення бажаних гостей у себе артисти просимо складати в канцелярії В-ва «Волинь» (Львів, вул. Німецька 89).

Д. Н-ець.

ПОЛУМ'ЯНИЙ ВИХОД

Повість Василя Кархута

Прага 1941 р. Видання Ю. Тищенко, стор. 126.

Чепурно, справді по європейськом видана книжечка (як і ряд інших видань Тищенко) зраджує відсутність у видавничій редакції. Вибираючи працю до друку, не можна керуватися таким моментом, як нап. що попередні праці Кархута, які були властиво написаними для молоді насильованими Кервуда, добре розходилися і, що з приводу них ніхто авторів не робив жодних спеціальних закидів. Адже цього ще замало для того, щоб брати за повість для дорослих. Хоч авторам здається, що творчість їхня дорівнює творам Гамсуна чи Моруа! Книжка йде, але робить при тому велику шкоду, жуючи мистецький смак та ширячи ідеологічно-шкідливі думки.

Щодо фабули — то це нова редакція нудних повістей Крушельницького («Як промовить земля» і т. п.). Щодо зовнішньої форми, то це досить неважко наслідування повістей Дудка («Чортотий», «Квіти й кров» і т. п.). Взагалі ж, звичайно, то не є жодна повість. В ній нема ні внутрішнього конфлікту, ні боротьби, ні акції якої-будь взагалі, ні тим більш характерів, або типів, це щось такого, як протоколярне, сильне підмадоване, з претензією на глибину і оригінальність.

шкільярське переповідання окремих випадків, об'єднаних лише тим, що їх протягом п'яти років чув, бачив, чи видавав «герой» цієї вибачте — «повісті», щоб так запам'ятати порожню душу героя і брак чого б то не було, здатного прикувати увагу інтелектуального читача.

Можливо з автором був би добрий хронікар певного типу часописця, що «ловлять» читача т. зв. «скандальною хронікою» — на такі нахили вказувала б любов до «сенсацийних» заголовків, до опису всіх убивств чи скандалів, які нападати автора трапилися в Крем'яні, чи десь, де він бував протягом 5 років (стор. 49, стор. 43, стор. 97). Звичайно це ні трохи не нагадує блискучих, витриманих і невблаганно-логічних оповідань Честертона про пригоди патера Брауна, про котрі згадує автор на стор. 97 лише бульварну криміналістику. Справжній «бульварний» читач любить поруч зі шпигуні й примітивно «крававим злочинном», трохи дешевої містики типу «прихода Антихриста», про що змушує автор пророкувати інтелектуальну людину (стор. 89). На кількох сторінках переказує відому, певно з дитячих років, польську легенду про Вернигору, замінюючи тільки

діда Вернигору на безіменного діда (фантазія у автора взагалі убога), а Польщу на... Україну (стор. 109), але в такій формі, що вона не заімпонує навіть вулиці!

Ось частка того «пророкування»: «і постане Малесеньке... голос старого знизився на пів тону, став наче м'якший, співчутливіший до того малого Малесенького, як маленьке потя. Через час ми станемо з москалем воювати! — підніс голос мало не до крику — Ібудемо програвати... подивився на мене (каже оповідач) і мені полізло волосся вгору... хочете знати звідки це знаю недовірю? — кричав пронизуючи фосфоризуючими очима і хоч по тому ударив обов'язковий грим і приписово цезуру дід, але ми таки не в стані налякатися, а запитання «хочете знати звідки... недовірю?» таки разить і смішить нас, мов сфальшована нота і то не на півтону, а певно на кілька октав!

Чи шановний автор не чув від людей, більш спостережливих про справжні звірства поляків у Березі, котрих було подостатком, що мусів, не оглядаючися на компромітованість нашого письменства на стор. 43, малювати стилем «страшних» оповідань для вулиці з заголовками «Вигризені крикляві серце і намісто з людських очей» про те, як поліцей Марковський кидається на побитого ним же, непри- томного в'язня. В'язень оче-

видно брудний, вдягнутий в засмальшовану березьку одіжку, а Марковський з «божевілля» цикавоко, піна йому виступила з рота і він починає з люті гризти, зубами рвати одіжку, вжиратися в тіло лежачого...

Таких несмачних перебілень повно в «повісті» («Украї — межа польської експансії» і багато інш.), які вказують, що маємо до діла під оглядом літературного смаку зі справжнім примітивом.

Плітатів автор не боїться рівнож, напр. стор. 106 подас слова Маланюка з його «Послання», як власні («Як в нації вождя нема, тоді вожді її поетів»). Власні «художні» образи це щось взагалі не позбавлене гумору. Напр. уявіть собі, як може советський поет («злетіти», стор. 115, або вулицями чомусь з покіпним жидом обов'язково «з риком пролітає чорна жидівська каретка» (чи це аероплан?)

Селяни до пана Гордія говорять такою патетичною мовою (та ще й галицькою говіркою, хоч то Волинь) «як гогоче пана виставили до тух заводок, що так безшабашно господарять! Вслухайтесь, як у жилах землі починає рухатися кров». Боюсь, щоб під впливом такої «літератури» не почали в читача рухатися ноги та руки в напрямку єдиного місця, де може з користю служити така творчість! Це щодо форми і мистецького боку, але лишатися це бік психологічно-ідеологічний. (Закінчення буде).

ХРОНІКА ВОЛИНИ

Український Комітет Допомоги в Сарнах та його філії в окрузі провадять широку допомогну акцію. Особливо велику допомогу несе Комітет бідним дітям м. Сарн, де зорганізовано, на пожертвовані кошти, кухню, з якої видаються щоденно до 150 безплатних обідів для бідних дітей, сиріт та дітей, яких батьків вивезено, або замордовано більшовиками.

Заходами Українського Допомогового Комітету в Бересті була відкрита Українська Технічна і Ремісничка школа, які розпочали свою працю дня 12 січня ц. р. Школи, переборюючи всілякі труднощі, зв'язані з зимовими і комунікаційними умовами, провадять науку в кількох відділах: Технічна в відділах електрично-механічному й шляхово-будівельному і Ремісничка — в ковальсько-слюсарському для хлопців та 3-х місячному курсі крою, шиття і трикотажу для дівчат. При Технічній школі — для тих, що не відповідають вимогам вступу до школи, існує підготовча клася.

Обидві школи начислюють на сьогоднішній день понад 250 учнів та учениць. Директором обох шкіл є інж. Іван Гнойовий.

Технічна школа є середньою школою і розрахована на 3 роки навчання. Ремісничка школа 2-х річчя. У найближчому майбутньому передбачається відкриття ще одного відділу — столярського.

В останніх днях УДК в Бересті поширив свою діяльність заснуванням ще однієї секції, а саме Правничої секції, яка налічує 7 правників — українців. Секція за час свого короткого існування уложила статут УДК і тим самим поклала основу переходу з провізоричних підстав існування на правні. Головою секції є відомий українському громадянству адвокат Володимир Криницький, а секретарем — молодий правник Юрій Симонович.

20 квітня ц. р. о 6 годині пополудні серед холоду всім набридлими зими, насунулася на м. Бересть чорна хмара, з якої несподівано храснув грим з блискавкою. З хмари лив дощ із снігом.

Цими днями в помешканні відомого в Бересті адвоката Володимира Криницького при Бангофштрассе несподівано почулися брязкіт вибитих шиб. Особи, що були в домі, кинулися перелякано до кімнати. Вони побачили вибиті подвійні шибви вікна, а на ліжку великого невідомого в наших краях птаха. Доки люди прийшли до себе, птах перелетів із ліжка до бюрка, що стояло при вікні й вибитою дірою в шклі вилетів на двір, розбивши рештки шиб. Птах був удвоє більший від ворона, мав зігнутий дзьоб і ясно-сіве пір'я.

Оголошення

Der Gebietskommissar Rowno, 14. April 1942.
in Rowno
Aktenz: VII/8

BEKANNTMACHUNG

BETREFF: Ausweisungspflicht.

Für das gesamte Gebiet Rowno ordne ich an, dass alle Einwohner ständig ihren Personalausweis und ihre Arbeitskarte, soweit sie im Besitze einer solchen sind, bei sich zu führen haben. Personen, die bei Kontrollen ohne Ausweis und Arbeitskarte angetroffen werden, können polizeilich bestraft, und in Zwangsarbeit eingewiesen werden.

Der Gebietskommissar
gez. Dr. BEER.

Polizeiliche Anordnung
über die Reinigung der öffentlichen Strassen und Wege in Rowno

§ 1

Die Reinigung der öffentlichen Strassen und Wege ist Aufgabe der Anlieger. Anlieger sind die Besitzer von bebauten oder unbebauten Grundstücken, die ganz oder mit Teilen an öffentliche Strasse bzw. Weg angrenzen.

§ 2

Zur Ausführung der Strassenreinigung auf Grund dieser Anordnung sind alle Besitzer oder Verwalter der in § 1 bezeichneten Grundstücke verpflichtet. Soweit Grundstücke in Frage kommen, die von Wehrmacht- oder deutschen Zivildienststellen in Anspruch genommen werden, ist die Strassenreinigung, sofern kein besonderer Hausverwalter bestellt ist, Sache der nutzniessenden Dienststelle.

§ 3

Die Pflicht zur Reinigung der Strassen und Wege erstreckt sich auf diejenigen Teile, an denen das betreffende Grundstück liegt. Sie umfasst die Reinigung des Bürgersteiges und des anliegenden Fahrdammes bis zur Mitte.

§ 4

Für folgende Strassen:
1) Deutsche Strasse
2) Königsberger Strasse
3) Strasse der SS
4) Bahnhofsstrasse
5) Schlossstrasse
6) Fürst Wolodymir Str.
7) Schwetschenkostr.

gilt die auf weiteres die Ausnahmeregelung, dass die Reinigung des Fahrdammes durch die Stadt ausgeführt wird. In diesen Strassen haben die Anlieger also nur die Bürgersteige zu reinigen.

§ 5

Die Reinigung der Strassen und Wege ist nach Bedarf, jedoch mindestens zweimal wöchentlich, und zwar jeden Mittwoch und Sonnabend durchzuführen. Zur Strassenreinigung gehört:

a) Die Entfernung von Strassenschmutz, Abfällen, Papier, Stroh, Dung usw. mittels Besen oder anderen geeigneten Geräts. Bei Staubentwicklung ist mit Wasser anzufeuern.
b) Das Abstecken von Wasserstellen in nicht befestigten Wegen.
c) Die Freimachung der Bürgersteige von Schnee und Eis.

§ 6

Zu widerhandlungen gegen diese polizeiliche Anordnung werden vom Bürgermeister mit einer Geldstrafe bis zu 200 — Rubel und in schweren Fällen von Gebietskommissar mit einer Geldstrafe bis zu 1000 — Rubel bestraft. Auch kann die Ausführung der unterlassenen Reinigung auf Kosten des Verpflichteten vorgenommen werden.

Rowno, den 17. April 1942
Der deutsche Bürgermeister
als Ortspolizeibehörde:
gez. Gehmann.

Хто знав би про долю Ермолова Івана Михайловича, народженого 1890 р., під час революції служив в 1890 Врангеля і в 1920 році виїхав

Гетітскамісар Рівно, 14 квітня 1942, в Рівному.

ОГЛОШЕННЯ

Заряджую для цілої Рівенської округи, щоб всі мешканці тримали стало при собі свої персональні вказки та робітничі картки, хто тільки їх має. Особи, яких під час контролі зустрінься без вищезгаданих документів, можуть бути поліційно покарані та передані до примусової праці.

Гетітскамісар
підписаний Др. БЕЕР.

Поліційне заягнення про чищення відкритих вулиць і доріг в Рівному.

§ 1.

Чищення відкритих вулиць і доріг є обов'язком всіх власників забудованих і незабудованих ділянок, які цілком або частинно граничать з відкритою вулицею або дорогою.

§ 2.

Для виконання очистки вулиць на підставі цього заягнення є обов'язані власники або керівники вищезгаданих в § 1 ділянок. Що торкається ділянок, які взяті в користування військових або цивільних німецьких установ, то повинний обов'язок спочиває на установі, використовуючій ділянку, якщо до неї не назначений окремий керівник будинку.

§ 3.

Обов'язок чищення вулиць і доріг поширюється на ці частини побіч котрих біжить дана ділянка. До цього належить чищення хідників і їздні до середини.

§ 4.

Для слідування вулиць:
1. вул. Німецька
2. „ Кенігсбергер
3. „ С.С.
4. „ Колітова
5. „ Шльос
6. „ Кн. Володимира
7. „ Шевченка.
Є дійсне надалі виняткове заягнення, що чищення їздні виконуватиметься містом. На цих вулицях обов'язком мешканців є чищення тільки хідників.

§ 5.

Чистити вулиці належить за потребами, але не менше як два рази тижнево, кожну середу і суботу. До очистки належить:

a) Удалення бруду, відпадків, паперу, соломи, гною і т. д. при допомозі віників або іншого відповідного приладдя. При постанні куряви належить скропити водою.
b) Відправлення води з непродуктивних вулиць.
в) Удалення снігу і льоду з хідників.

§ 6.

Невиконання повищого поліційного заягнення карається Бурмістром грошевою карою до 200 крб., а тяжкі випадки Гетітскамісаром грошевою карою до 1.000 крб. Також може бути виконання заведбаного очищення перепроваджене на кошти зобов'язаного.

Рівне, 17 квітня 1942 р.

Німецький Бурмістр
як Орган Місцевої Поліції
Підписав (—) Герман.

941 1—1

BEKANNTMACHUNG

Betreff: Anordnung über die Preise von Hühnereiern
Der Herr Reichskommissar für die Ukraine hat unterm 9 Februar 1942 auf Grund des § 8 des Erlases des Führers über die Verwaltung der neu besetzten Ostgebiete vom 17 Juli 1941 folgende Anordnung erlassen:

§ 1

Der Erzeugerpreis für Hühnereier wird bis auf weiteres

a) in der Zeit vom 1. März bis 15. November auf höchstens 2,30 Rubel je 10 Stück,
b) in der Zeit vom 16. November bis 28 Februar auf höchstens 3 Rubel je 10 Stück festgesetzt.

§ 2

Die Eiersammelstellen dürfen auf die in § 1 festgesetzten Erzeugerpreise bei Abgabe an die Gebietskontore höchstens 0,50 Rubel je 10 Stück aufschlagen.

§ 3

(1) Der Abgabepreis der Gebietskontore betraegt ab Verarbeitungsbetrieb

a) fuer Frischeier höchstens 4,60 Rubel je 10 Stück,
b) fuer Kühlhaus- und konservierte Eier höchstens 4,10 Rubel je 10 Stück,
c) fuer aussortierte Eier höchstens 3,80 Rubel je 10 Stück.

Diese Preise gelten einschliesslich Verpackung.
(2) Aussortierte Hühnereier sind Eier mit einem Gewicht unter 45 g, sowie Schmutz-, Knick- und Bruch-eier, soweit sie fuer den menschlichen Genuss geeignet sind.

§ 4

Die Abgabepreise der Kleinverkaufsstellen werden fuer

a) Frischeier auf höchstens 5,— Rubel je 10 Stück,
b) fuer Kühlhaus- und konservierte Eier auf höchstens 4,20 Rubel je 10 Stück festgesetzt.

§ 5

Zu widerhandlungen gegen diese Anordnung werden nach den geltenden Vorschriften bestraft.

§ 6

Die Anordnung tritt am 1. März 1942 in Kraft.

Rowno, den 18 April 1942.
Der Gebietskommissar
gez. Dr. BEER.

Der Gebietskommissar
in Rowno
Aktenz: IX-1.

BEKANNTMACHUNG

BETREFF: Abbruch von Gebäuden.

An sämtliche Rayonchefs
Der Abbruch von baufälligen oder zerstörten Gebäuden in den Rayons darf nur mit baupolizeilicher Genehmigung erfolgen. Diese Genehmigung erteile ich, ich ermächtige die Rayonchefs in allen Fällen, in denen es sich um den Abbruch von durch Kriegereignisse schwerbeschädigten Gebäuden handelt, die Genehmigung selbst zu erteilen.

Das anfallende Baumaterial ist ausnahmslos zur Instandsetzung landwirtschaftlicher Gebäude zu verwenden.

Befindet sich in einem Rayon ein Staatsgut, so ist das Baumaterial zuerst dem Staatsgut anzugeben. Erst wenn es dort nicht benötigt wird, kann es für andere landwirtschaftliche Bauten Verwendung finden.

Rowno, den 18. April 1942
Der Gebietskommissar
gez. Dr. Beer.

Подается до відома, що всі власники роверів м. Рівного повинні викупити в Міській Управі карти роверові й номери до дня 15 травня 1942 р. Ізда ровером без карти роверові та номера буде каратися — включно до конфіскації роверу.

963 1—1

Хто знав би про долю Кирпичи Федора народжений 1909 року, який в грудні 1941 р. знаходився в та-

ОГЛОШЕННЯ

Ряйхскамісар для України на підставі § 8 розпорядження Фірера про правління на новозайнятих східних теренах з 17 липня 1941 р. видав дня 9 лютого 1942 р. слідує зарядження:

§ 1.

Ціна продукції курячих яєць на далі установлюється:

a) в часі між 1 березня до 15 листопада за 10 штук — 2,30 крб.
b) в часі від 16 листопада до 28 лютого за 10 штук 3 крб.

§ 2.

Магазини для громадження яєць на установлених цінах до стави яєць можуть при збуті їх для окружної контори піднести ціну максимум 0,50 крб. на кожних 10 штук.

§ 3.

1) Ціна збуту окружної контори для переробних фабрик вносить:

a) за свіжі яйця 4,60 крб. від 10 шт.
b) за заходжені та консервовані яйця найвище 4,10 крб. від 10 шт.

В) за висортвані яйця найвище 3,80 крб. від 10 шт.

Ціни ці важні включно з опакованням.

2) Висортвані яйця мають мати 45 гр. ваги, так само яйця забруджені та здеформовані, оскільки вони надаються до людського ужитку.

§ 4.

Ціни збуту малих торговельних підприємств за:

a) свіжі яйця найвище 5 крб. за 10 штук.
b) заходжені та консервовані яйця найвище 4,50 крб. за 10 шт.

в) висортвані яйця найвище 4,20 крб. за 10 шт.

§ 5.

Діяння проти цього зарядження буде каране згідно з відповідними приписами.

§ 6.

Розпорядження вступає в життя з днем 1 березня 1942 р. Рівне, 18 квітня 1942 р.

Гетітскамісар
підписаний Др. БЕЕР.

Гетітскамісар
в Рівному

ОГЛОШЕННЯ

До всіх районових шефів.

Розбірка недобудованих, або зруйнованих будинків в районах може наступити лише за будівляно — поліційним дозволом. Такий дозвіл уділяю я. Я уповноважую голів районів до видавання дозволу в усіх тих випадках, коли ходить про розбірку важко пошкоджених з наслідок воєнних дій, будинків.

Будівляні матеріали з розбірки мусять бути безвинятково передані для потреб сільськогосподарських будинків.

Якщо в районі знаходиться державний масток, то будівляні матеріали мусять бути передані з першу чергу цьому масткові, якщо вони там не були непотрібні, то тоді можна їх застосувати до будови інших сільськогосподарських будинків.

Рівне, 18.4.42 р.
Гетітскамісар
підписаний Др. БЕЕР.

МІСЬКА УПРАВА
м. Рівного.

Використання волинського торфу

УК. РІВНЕ. Спричинений воєнними відносинами брак кам'яного вугілля зродив у багатьох частинах України konieczність сягнути за іншими паливними матеріалами. В округах багатих в ліси в першій мірі заступається вугілля деревом. Тепер в багатьох місцевостях розпочато під керівництвом німецьких бюр видобування торфу у збільшеній кількості. Невдаю УК повідомляло про великі можливості використання двох більших торфовищ в Київській окрузі. Тепер і в Во-

лині створено центральне бюро для видобування торфу, яке згуртувало дотепер 89 торфових підприємств, які затруднюють приблизно 10.000 робітників. При кругло 20 мільйонів карбованців оборотового капіталу очікується, що ще в цьому році добування торфу дасть 500.000 тонн палива, що у величій мірі покриве потреби Волині. Волинський торф є доброякісний та має приблизно 50% опалової сили кам'яного вугілля.

МІСЬКИЙ ОГЛОШЕННЯ: На текстом серед зазначених оголошень ціла сторінка коштує 6.000 крб., пів сторінки 3.100 крб., чверть сторінки 1.600 крб., восьма частина 800 крб., шістнадцята частина 400 крб. Менші оголошення містяться на оплаті 2 крб. за ім. на одну шпальту (стовпець). Сторінка має 6 шпальт (стовпців). Дрібні оголошення рахують по 4 крб. за одне слово. Товстий друк рахують подвійно. Пра замовлення більше як 3 рази дають 10% згусту. Від 10 разів — 15% згусту. На бажання присилаємо окремі оформи та кошториси. Належність за оголошення платка згоря. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА. Часопис «Волинь» виходить 3 рази в тижде, на четвер і на неділю. Окреме число коштує 1 крб. Четвертична передплата з поштовою пересилкою — 35 крб. Поштою висилаємо до тих місцевостей, де є поштовий уряд, і лише для тих передплатників, які передплатили часопис до кінця березня ц. р. Нових передплат з дня 1 квітня не приймаємо з огляду на це, що немає належного «дежного» поштового зв'язку. Неправильно надіслану передплату передаємо на Допомоговий Комітет полонених в Рівному і з того приводу не будемо ходити в переписку. У випадку вищої сили, яка унеможливіть видання часопису або його доручає передплатникам чи іншим замождам, Видавництво не відповідає і відкачених наперед грошей не повертає. Година праці в адміністрації від 8—13 і від 13—18 год. кожного дня. В неділю і свята дашур від 10—12 година.

ВІДДАВКА. Редакцією Видавництва «Волинь» за всім відз. в Рівному. Основоположення і головний редактор СТЕПАН СКРИПНИК. Головний редактор приймає інтересати кожного дня від 10—12. Редакція виставляє собі право вилучати рукописи. Некорисний матеріал не повертається.

Друкування в «Волинській Друкарні» в Рівному.

РКМ КР 15992/8 НСТ
ВНІД 2843/8